

Kansen benutten in het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER)

Willem Roeterdink, EZK
Sten Heijnis, RWS
Martijn Peters, Defensie

Kansen benutten in OER: Nieuwe uitvraag zoeklocaties

Willem Roeterdink (EZK)
Programmamanager

Wat is het programma OER?

Ambitie: Met het Rijksvastgoed substantieel bijdragen aan de doelstelling (van de RES'en) om hernieuwbare opwek te realiseren voor 2030

- Door als Rijk eigen vastgoed (gronden en wateren) actief ter beschikking te stellen.
- Daarbij in te zetten op slimme functiecombinaties en meervoudig ruimtegebruik, zoals zon-PV of windmolens langs dijken, spoor- en autowegen en op defensierterreinen.
- In OER werkt EZK samen met uitvoeringsorganisaties (RWS, RVO en RVB) en rijksvastgoedhoudende organisaties (RWS, ProRail, Staatsbosbeheer en Defensie).
- OER is opvolger van het in 2018 gestarte pilotprogramma 'Hernieuwbare energie op Rijks(waterstaats)grond' (Her).

Aanpak

- Vanuit Regionale Energie Strategieën (RES) worden locaties aangemeld;
- Locaties worden door verantwoordelijke bestuurders van decentrale overheden per brief aan EZK ingediend;
- De keuze voor gronden in nauwe afstemming en samenwerking met de decentrale overheden;
- Gronden ter beschikking stellen aan marktpartijen voor de realisatie van duurzame energieprojecten via openbare inschrijvingsprocedure;

Opschaling

- Grote interesse voor RWS-locaties leidde tot onvoldoende capaciteit en middelen om alle aangevraagde OER-locaties op RWS-grond op te pakken.
- Kabinet wil schaarse beschikbare ruimte vooral inzetten op grootschalige installatie van zonnepanelen op daken, inclusief normering, en zonnepanelen op land alleen toe te staan als multifunctioneel gebruik van dat land mogelijk is, bijvoorbeeld op rijksgronden.
- Uitvoeringscapaciteit organiseren vanuit klimaatfonds

Opname locaties in OER

- Aanvankelijk: wie het eerst komt wie het eerst maalt
- Eerste uitvraag (oktober-december 2021)
 - Naar alle RES'en
 - Schriftelijk afgehandeld
 - 19 aanvragen voor 28 locaties vanuit 16 verschillende RES-regio's
 - Alle locaties mits inhoudelijk akkoord opgenomen in programma
 - Enkele locaties die verbeterd konden worden
 - Zomer 2022 opname bevestigd aan bestuurders.
 - Op dit moment loopt (ambtelijk) programmeringsproces. In delen oppakken (begin 2023, medio 2023 en voorjaar 2024)

Nieuwe uitvraag

- November: brief aan 30 RES-bestuurders
- December: interesse kenbaar maken, mail: PostbusOER@minezk.nl
- Voorjaar 2023: Rijk (EZK + Rijksvastgoedhoudende organisaties) met geïnteresseerde RES-regio's in gesprek
 - Zodra gereed (check bestuurlijk draagvlak): aanmelding welkom
 - Uiterlijk 1 mei aanmelden
- Afhankelijk van regio mogelijk noodzaak prioritering: in dat geval vanaf 1 mei 2023 balans opmaken
- Uiterlijk medio 2023: bevestigingsbrief EZK aan RES-bestuurder

Contactpersonen

- EZK: team OER-EZK PostbusOER@minezk.nl
- Defensie: Martijn Peters en Tulay Berk
- ProRail: Cors Bergmans
- RWS: Sten Heijnis e.a.
- Staatsbosbeheer: Jan Pieter Peijs

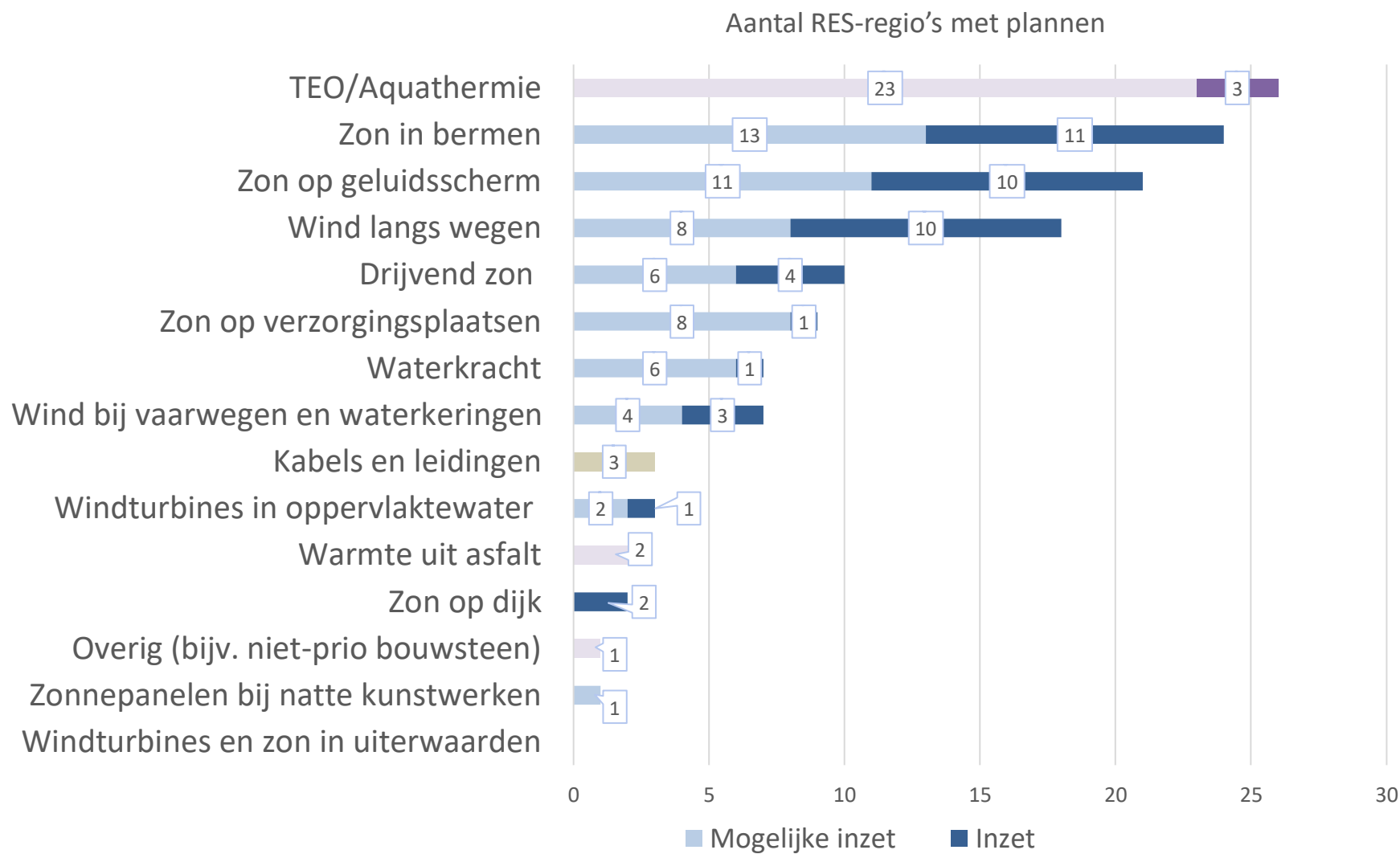
Kansen benutten in OER op RWS-grond

Sten Heijnis (RWS)
Programmamanager OER

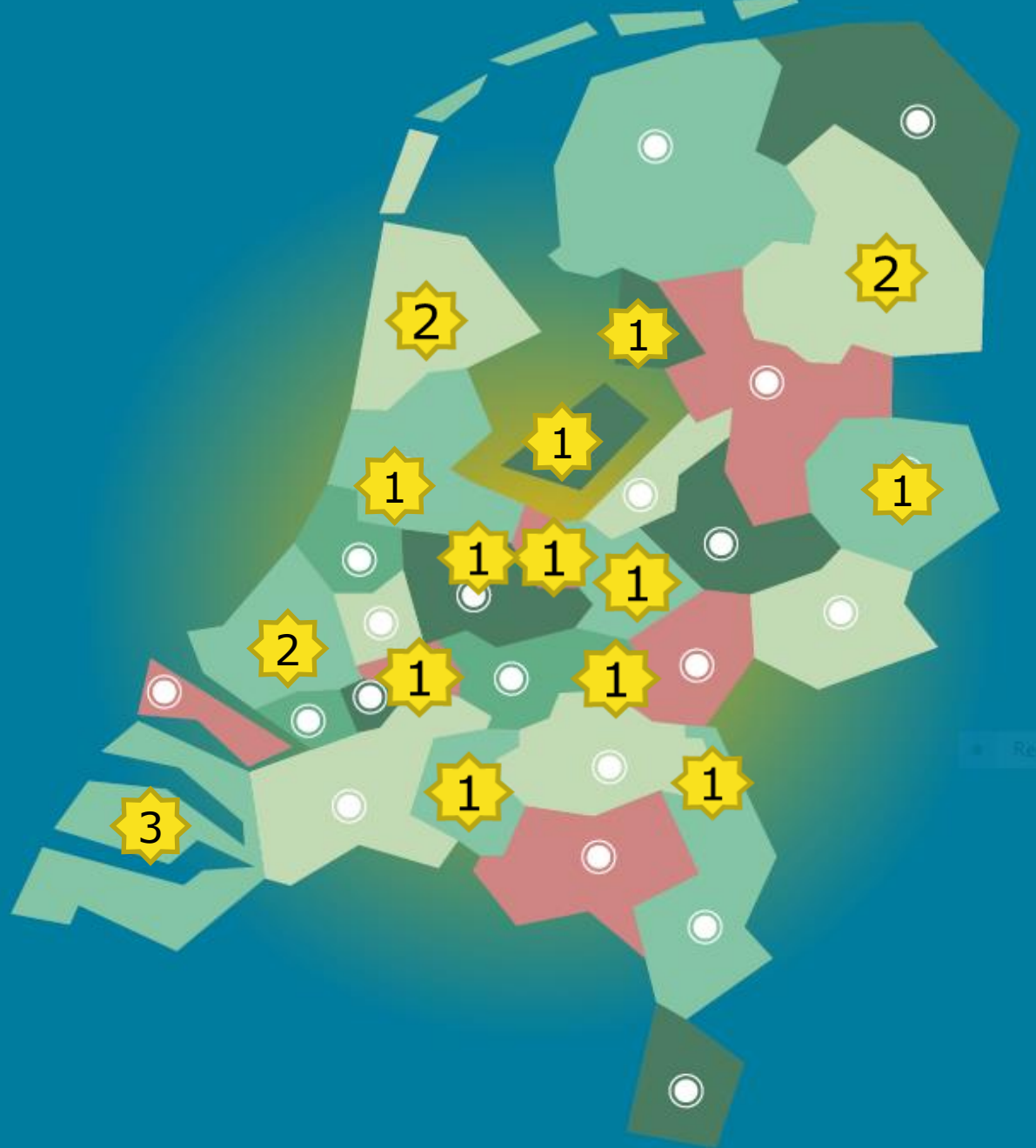
Wat wordt er aan RWS gevraagd?

Grote potentie voor opwekken van energie langs snelwegen

“In antwoord op vragen van de NOS komt Rijkswaterstaat met een eerste inschatting van de mogelijkheden op grond langs Nederlandse snelwegen, zoals de berm of middenberm. Die grond is eigendom van Rijkswaterstaat.

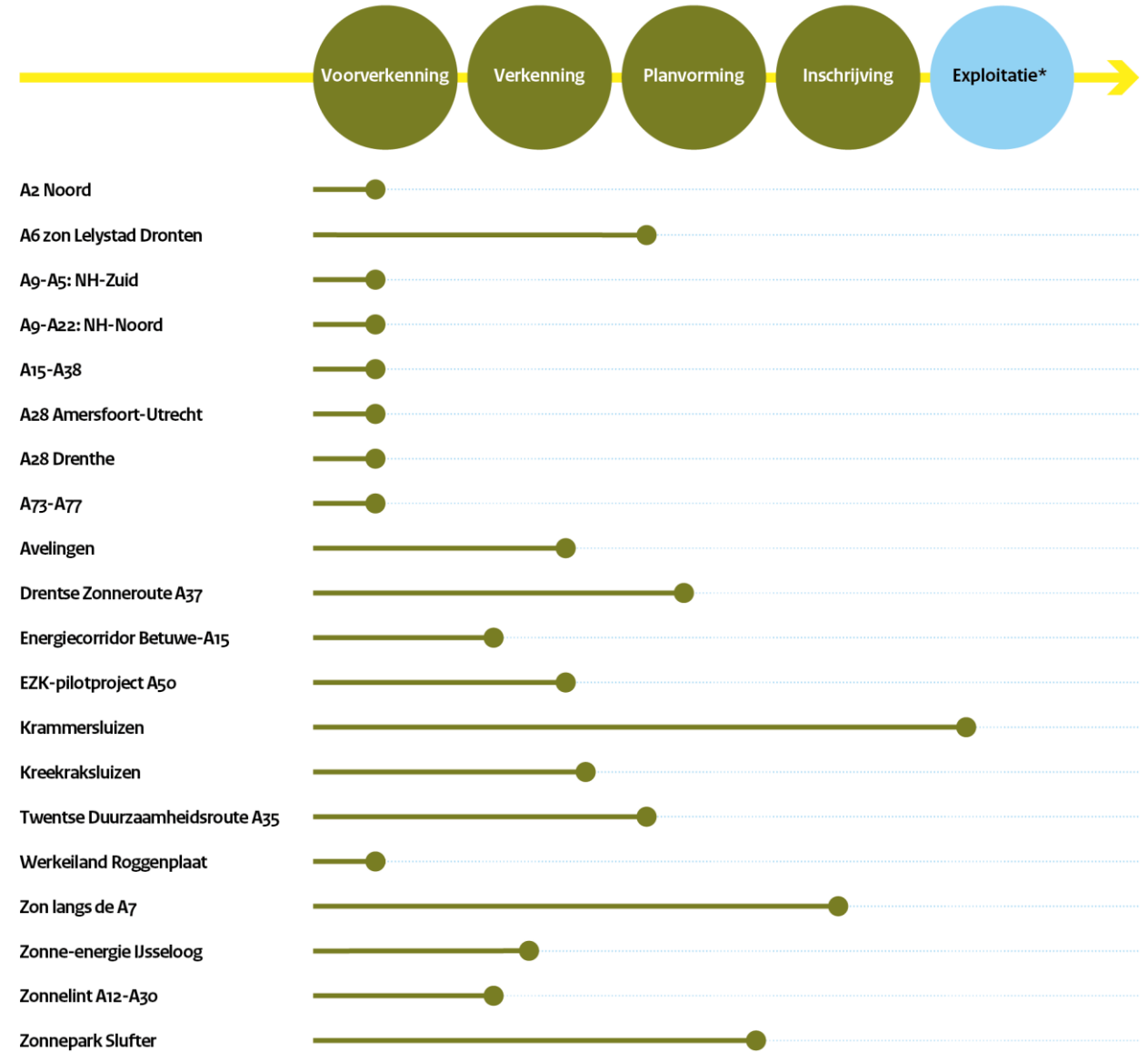
- Vele RESSEN hebben een formele bestuurlijke aanvraag ingediend
- Die zetten we gezamenlijk in de tijd
- Er is nog ruimte voor nieuwe aanvragen/locaties

In Programma OER
opgenomen projecten inclusief
de 10 eerdere pilots = 20 in
totaal

Hernieuwbare energie op rijksgrond in Nederland

- Drijvend zonnepark
- Zonnepark
- Windmolens

* De exploitatiefase is formeel geen onderdeel van het programma OER. De ontwikkelaar is degene die in deze fase de regie heeft. Toch blijven we als Rijk wel betrokken door de ontwikkelaar waar nodig te ondersteunen bij vergunningaanvragen bij RWS, ook blijven we op basis van de contracten een aanspreekpunt voor de ontwikkelaar.

Highlights projecten Energie op Rijksgrond 2022

Eind 2021/ begin 2022

Start **eerste** tranche OER-Projecten

1. A9-A5 NH-Zuid
2. A9-A22 NH-Noord
3. A15-A38
4. Energiecorridor Betuwe-A15
5. Zonneline A12-A30

Voorjaar 2022

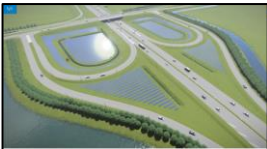
Start **tweede** tranche OER-projecten

1. A2 Noord
2. A28 in provincie Drenthe
3. A28 Utrecht-Amersfoort
4. A73- A77
5. Roggenplaat

Juni 2022

Start marktconsultatie Drentse zonneroute A37

Eind juli

Gunning Zon langs de A7 aan Ecorus

Eind augustus

Start marktconsultatie IJsseloog

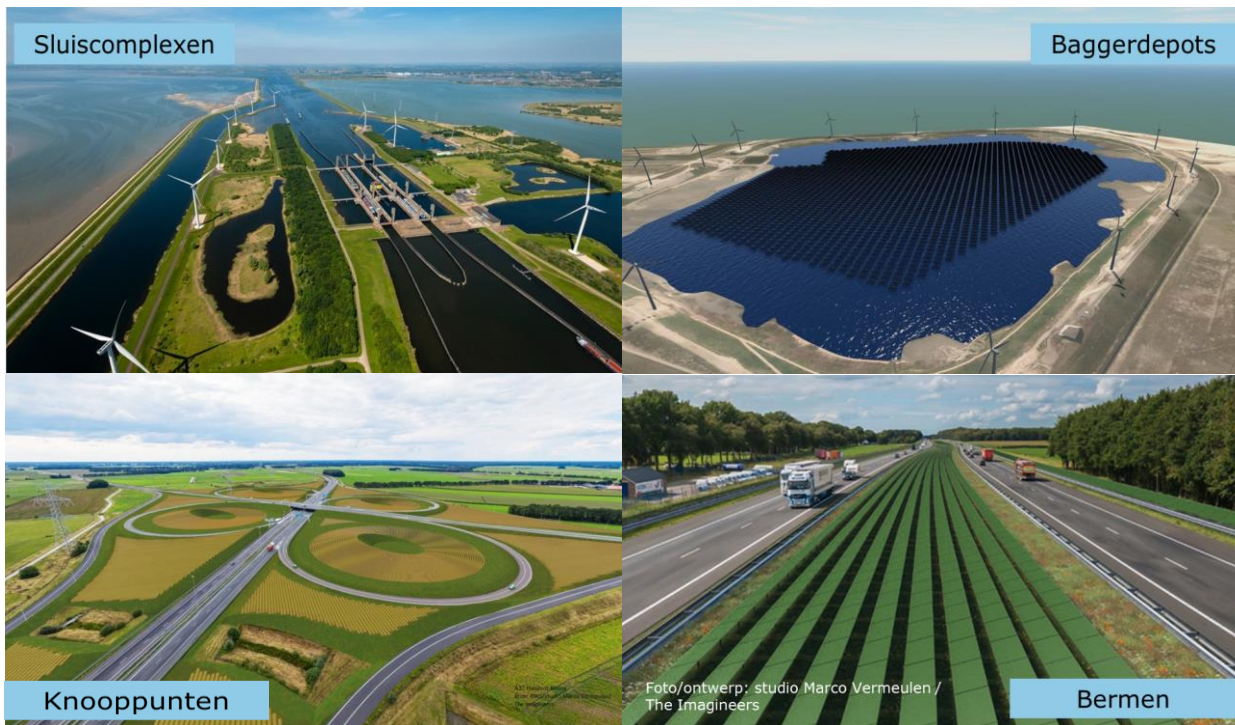

Begin oktober

Start marktconsultatie Kreekraksluizen

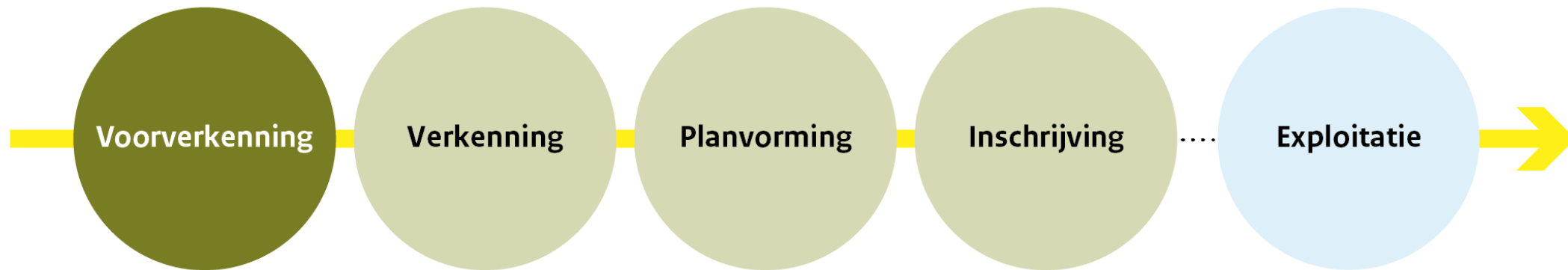
We staan open voor nieuwe aanvragen

- ✓ 55% CO2 reductie 2030
- ✓ Multifunctioneel ruimtegebruik
- ✓ Bestuurlijke verzoeken RES honoreren
- ✓ 35 locaties
- ✓ Periode 2023-2027
- ✓ RWS, RVB en RVO
- ✓ Decentrale overheden
- ✓ Ieder vanuit zijn eigen rol

Werkwijze start opname in OER

beoogd resultaat:

Het programma OER heeft een inspanningsverplichting om voor 2028 de ontwikkeling van energielocaties op maximaal 35 locaties op RWS areaal gefaseerd te verkennen en voor te bereiden, en via een openbare, marktconforme en transparante inschrijvingsprocedure te komen tot een voorovereenkomst voor gebruik van de grond. De voorovereenkomst legt de voorwaarden vast waaronder de Staat bereid is de grond tijdelijk ter beschikking te stellen aan een derde voor de opwek van energie. De realisatie van energielocaties is uitdrukkelijk de verantwoordelijkheid van de markt.

Rolverdeling Gemeenten, provincie, Rijksdiensten

Aanwijzen en voorbereiden locaties

RWS &
Decentrale
overheden

Betrekken omgeving

RWS/RVO &
Decentrale
overheden

Planologie en vergunning

RWS &
Decentrale
overheden

Marktbenadering & Contract

RVB

Adviseur participatie, subsidie en energietechnieken
RVO

Leerthema's OER

1. Veiligheid op weg/water
2. Leefomgeving
3. Projectontwerp
4. Participatie
5. Economische haalbaarheid
6. Vergunningen, Realisatie & beheer

Samen leren zorgt voor meer kwaliteit
en tempo in de energieprojecten én
energietransitie.

Vragen over de uitvraag en/of presentatie OER op RWS-grond?

Kansen voor de RES'en op Defensievastgoed

Kolonel Martijn Peters

Plaatsvervangend Programmadirecteur Transformatie Vastgoed

Kansen voor de RES'en op Defensievastgoed

VERDUURZAMEN EN INVESTEREN

- 3 Verduurzaming vastgoed: Defensie is onderdeel van de samenleving. Ook Defensie levert een bijdrage aan het verminderen van de CO₂ footprint door bijvoorbeeld onze gebouwen te vernieuwen en te verduurzamen.
- 4 Het huishoudboekje moet op orde. Het vastgoed van Defensie is sterk verouderd en versnipperd. Het onderhoud wordt door de steeds slechtere staat duurder en duurder. Dat gaat ten koste van investeringen in personeel en materieel. Onderzoek laat zien dat naast een reductie van 35-40%, ook investeren noodzakelijk is.

WAT IS HET DOEL?

Toekomstbestendig en duurzaam Defensievastgoed dat optimaal ondersteunend is aan de taken van de krijgsmacht. Daarbij is Defensie in alle regio's zichtbaar en is het vastgoed aantrekkelijk om in te werken.

2 OMGEVING

- Verbinding met maatschappelijke opgaven zoals wonen, stikstofreductie, ruimtelijke ordening, klimaatdoelstellingen, energietransitie, vergroening en maatschappelijke opvang
- Sterk maken voor regionale werkgelegenheid en/of bedrijvigheid
- Defensie deelt plannen tijdig en nodigt regio's uit mee te denken in oplossingen. Defensie wil niemand verrassen.

Energietransitie

De hoge CO₂-uitstoot heeft wereldwijd effect op het klimaat. Klimaatdoelen geven een duidelijke boodschap af. Waar nodig en gewenst verbindt Defensie duurzaamheid met energiezekerheid en zelfvoorzienendheid.

Hoe doen we dat?

We geven alternatieve en gelijkwaardige invulling aan bestaande wet- en regelgeving. Dat betekent bijvoorbeeld dat we met het programma CVV per locatie verduurzamen in plaats van per gebouw.

We passen trias energetica als volgt toe:

- voorkom en reduceer energiegebruik;
- wek hernieuwbare energie op en werk gebiedsgericht;
- koop resterende energiebehoefte groen in.

Welke kansen liggen er voor de RES'en?

Energie opwek, opslag en distributie vanaf (beveiligde) Defensielocaties:

- Zon
- Wind
- Geothermie
- Waterstof
- ?

Defensie:

- Beschikt over Circa 35.000 ha terrein waarvan circa 26.000 ha aan oefen- en schietterreinen.
- Verdeeld over meer dan 450 locaties in binnen- en buitenland.
- Heeft vastgoed in 25 RES-regio's.

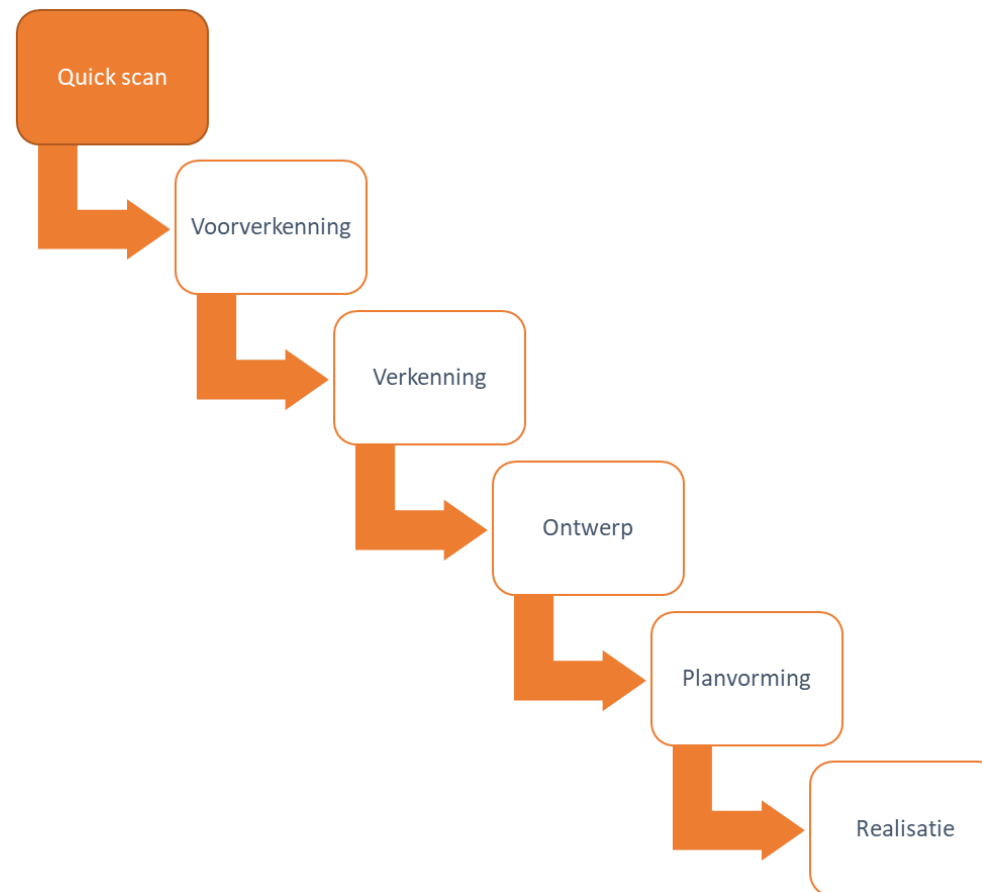

Hoe verkennen we die kansen binnen OER?

Defensie terreinen

Datum: 31-10-2022
Directie KAI, afdeling Data: data@rvo.nl
Bronnen: RIS 1.0 (november 2021)
Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Casus Woensdrecht

Uitdaging = verduurzamen van:

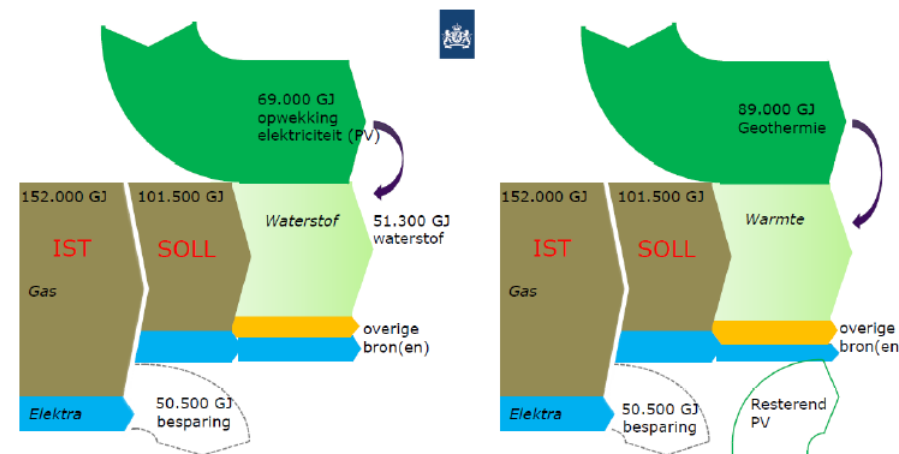
- 2,5 miljoen m³ gas
- 18 miljoen kWh elektriciteit (neemt toe)

Te verduurzamen met:

- Circa 500 ha terrein
- Circa 250 gebouwen worden verduurzaamd
- Circa 80.000 m² BVO wordt nieuw gebouwd

Hoe:

- Kansen voor duurzame energie samen met de omgeving benutten
- Energyhub Vliegbasis Woensdrecht?
- Pilots met technische innovaties?
- Aansluiten op initiatieven van de omgeving zoals de waterstof backbone?

Verkennen jullie mee?

Ga naar: www.rvo.nl/oer

Mail naar: postbusoer@minezk.nl

Of neem contact op met:

Martijn Peters

M.Peters.02@mindef.nl

06 1308 7780

Tülay Berk

T.Berk@mindef.nl

06 5164 0907

En maak uw interesse in Defensievastgoed kenbaar tijdens de OER uitvraag van 2022!

Vragen ?

Dank voor uw aandacht!